

Oslo, 13. oktober 2024

Prop. 1 S (2024–2025) Statsbudsjettet 2025

Høring i Familie- og kulturkomiteen

Det er skuffende at regjeringen ikke følger opp satsingen på utstillingshonorar. Det ville vært en direkte og effektiv styrking av kunstnerøkonomien.

Norske Billedkunstnere (NBK) har følgende merknader til det foreslåtte statsbudsjettet:

Kap. 337 Kompensasjons- og vederlagsordninger, Post 71

«Av bevilgningen på posten foreslås det satt av 22 mill. kroner til statlig finansierte visningssteder øremerket utstillingshonorar og utstillingsvederlag til billedkunstnere og kunsthåndverkere.»

Her har regjeringen ikke fulgt opp kunstnerorganisasjonenes innspill, og beløpet er kun økt med 600.000, en økning på 2,8%. Det er heller ikke presisert at disse midlene skal gå til utstillingshonorar. Utstillingsvederlag er allerede finansiert gjennom ordinær driftsstøtte.

Forslag til merknad:

Posten økes med 15 mill., og fordeles til de statlig finansierte visningsstedene. Det presiseres at den øremerkede driftsstøtten skal gå til utstillingshonorar, og ikke til utstillingsvederlag.

Kap. 320, post 75 Tilskudd til litteraturhus, kunstscener og kompanier m.m.

Justering av driftstilskuddene til flere av de minste institusjonene er langt lavere enn generell prisjustering. Dette er gjennomgående for institusjoner på det visuelle feltet.

Tildelingsprosenten varierer og framstår som tilfeldig, og den aller laveste er på 1,63%.

Forslag til merknad:

Oppjustering av driftsstøtten til mindre aktører på post 75 til minimum 4%.

Kap. 320 Kulturdirektoratet og Kulturrådet m.m., post 72 og post 73:

Statens kunstnerstipend (SKS) er det viktigste kulturpolitiske virkemiddelet vi har, og bidrar til rekruttering til kunstneryrket fra alle samfunnslag. Stipendene går direkte til kunstnerne og bidrar til økonomisk forutsigbarhet for den enkelte. Alle profesjonelle kunstnere skal ha en reell mulighet til å få et arbeidsstipend. Da trengs det flere nye hjemler.

En økning i antall stipender er et gjennomgående prioritert tiltak i innspillene fra NBK, og vi ser et særlig behov for et økt antall flerårige arbeidsstipender. Tildelingsprosenten bør ligge på minst 25 prosent. En høyere tildelingsprosent vil sikre større spredning av stipender og

styrke kompetansemiljøene i regionene.

Vi finner det imidlertid vanskelig å kalle den foreslåtte økningen på 3,77% til kunstnerstipend m.m. som en satsing på kunstnerøkonomien. Beløpet går i hovedsak til å regulere arbeidsstipendene fra om lag 318 000,- i året, til om lag 330 000,- i året. Det er også en mindre økning i «diverse-stipend». Det er positivt at beløpet reguleres, men når lønnsoppgjøret i frontfagene var 5,2% og de fleste arbeidstakere i Norge har fått et oppgjør i denne størrelsesordenen, er det vanskelig å kalle 3,77% økning en satsing.

Forslag til merknad:

Stipendbeløpet justeres med 5,2% tilsvarende lønnsoppgjøret i frontfagene, og vi ber om nye stipendhjemler i 2025.

Kap. 320, Kulturdirektoratet og Kulturrådet m.m, post 74

En vesentlig del av den publikumsrettede virksomheten til norske kunstnere foregår på mindre og mellomstore arenaer hvorav mange uten statlig driftsstøtte.

Regionale prosjektmidler for visuell kunst er en søkbar ordning for kunstnere med utstillingsavtale. Ordningen administreres av Kunstsentrene i Norge (KiN) og stimulerer til aktivitet i hele landet.

En økning på 5 millioner vil medføre en dobling av søkbare midler i ordningen. Tiltaket vil gi profesjonelle kunstnere bedre vilkår i arbeidet med utstillinger, heve kvaliteten og styrke profesjonaliteten i offentlig visning av kunst i hele landet.

Forslag til merknad:

Regionale prosjektmidler visuell kunst som forvaltes av KiN – Kunstsentrene i Norge, styrkes med 5 millioner.

Kap. 325 Allmenne kulturformål Post 60

Det er viktig at forskriften for regionale kulturfond sikrer at prinsippet om armlengdes avstand ivaretas, samt at det betales honorar og vederlag til profesjonelle aktører. NBK ser behov for at midler fra dette fondet kan gå til driftsstøtte av felles atelierer og verksteder i regionene.

Det må også være en forutsetning at fondsmidlene ikke erstatter fylkeskommunenes eksisterende kulturbudsjett.

Forslag til merknad:

Det er viktig at forskriften for de regionale kulturfondene sikrer at midlene som bevilges kommer det frie feltet til gode.

Norske Billedkunstnere (NBK) er fagorganisasjonen for profesjonelle billedkunstnere i Norge, og har som formål å ivareta billedkunstnernes faglige, ideelle, økonomiske og sosiale rettigheter og interesser. NBK representerer 20 grunnorganisasjoner med over 3 300 kunstnere fra det visuelle feltet.